

BIOLOGICKÉ HODNOCENÍ

Biologické posouzení stromořadí mezi obcemi Přepere a Modřišice

Zájmovým územím je doprovodná zeleň lemující část silnice 27915 mezi obcemi Přepere a Podháj.

Pro účel snazšího popisu i hodnocení lokality byla sledovaná oblast rozdělena na dva úseky – alej mezi Přepere a Modřišicemi (v mapě níže červeně) a úsek od Modřišic k Podháji (oranžově).

První část doprovodné liniové zeleně (směrem od Přepere k Modřišicím) tvoří oboustranná poměrně zachovalá alej ovocných dřevin (jabloně a hrušně) s minimem keřového podrostu. Po cca 150 metrech kříží silnici široký pruh dřevin s keřovým podrostem. V tomto místě je ovocná alej ukončena a navazuje na ní pravidelná oboustranná alej vzrostlých topolů. Několik stromů z původního stromořadí již chybí, stávající nevykazují na kmeni zásadnější stopy poškození, koruny jsou však místy proschlé a některé stromy budou pravděpodobně ve zhoršeném stavu. Na začátku obce Modřišice je topolová alej ukončena.

Druhý sledovaný úsek tvoří pokračování silnice 27915 od Modřišic k Podháji. Současný výskyt dřevin je zde velmi řídký, jedná se o několik starých jabloní rozptýlených na velmi dlouhém úseku. S ohledem na absenci dalšího porostu i interakčních prvků v okolí nebylo ornitologické pozorování v tomto úseku provedeno.

Mapa lokality – klíčovou část doprovodné zeleně tvoří úsek ovocné aleje, na nějž navazují vzrostlé topoly (vyznačeny zelenými kroužky). Tento úsek je označen červeně. Rekonstrukce liniové zeleně bude probíhat i v oranžově vyznačeném úseku. Zde se v současné době nacházejí jen ojediněle rostoucí ovocné stromy.

V kontextu širší krajiny lze doprovodnou zeleň podél sledované silnice považovat z hlediska živočichů za poměrně hodnotnou.

Na východ i západ od severní části se nacházejí větší celky luk a polí. Důležitá je zde návaznost na křoviny a stromy rostoucí v okrajích polí a především v souvislé linii křížící v pravém úhlu silnici. Mozaikovitý výskyt porostů v krajině se jeví jako důležitý aspekt pro udržení a navýšení biodiverzity

Co se týče úseku silnice jižně od Modřišic, zde by bylo vysazení nové doprovodné liniové zeleně ještě důležitější – křoviny i stromy zde v širším okolí zcela chybí. Obhospodařovaná plocha ležící východním směrem je mimořádně velká, na západ od silnice se rozkládá menší pole navazující na část obce Podháj. Stávající zbytky dřevin rostoucí podél úseku silnice mezi Modřišicemi a Podhájem jsou velmi mezernaté a ze zoologického pohledu pro ptáky nevyhovující.

Metodika provedeného monitoringu:

Výskyt živočichů na předmětné lokalitě byl sledován především s ohledem na ornitofaunu.

Lokalita byla navštívena na konci března 2020.

Stromy v aleji byly prohlédnuty za účelem zhodnocení stavu dutin z pohledu možných hnízdišť ptáků a dočasných či dlouhodobých úkrytů pro netopýry. Přítomnost těchto živočichů je sledována podle typických znaků (zbytky trusu, škrábance na kůře, hnízda, posouzení vhodnosti dutin k osídlení netopýry).

K monitoringu výskytu ptačích druhů v aleji a jejím okolí sloužily vokalizační projevy ptáků (zpěv) a přímá pozorování. Jednotlivé terénní návštěvy však nemohou plně nahradit dlouhodobé sledování lokality. Další informace týkající se zvláště chráněných druhů ptáků, které by mohly být realizací projektu dotčeny, proto doplnila recentní data z Nálezové databáze ochrany přírody AOPK ČR (dále jen „NDOP“).

Zjištěné druhy živočichů

Ptačí druhy zjištěné na lokalitě v rámci zoologického mapování shrnuje následující tabulka s vyznačením druhů zvláště chráněné podle vyhlášky č. 395/1992 Sb. k zákonu č. 114/1992 Sb, o ochraně přírody a krajiny (dále jen „ZCHD“). Druhy částečně vázané na stromový porost aleje (eventuálně navazující keřový podrost) jsou vyznačeny tučně.

Český název	Vědecký název	Stav ochrany podle legislativy
pěnkava obecná	<i>Fringilla coelebs</i>	žádný
holub hřivnáč	<i>Columba palumbus</i>	žádný
holub domácí	<i>Columba livia f. domestica</i>	žádný
strnad obecný	<i>Emberiza citrinella</i>	žádný
budníček menší	<i>Phylloscopus collybita</i>	žádný
sýkora koňadra	<i>Parus major</i>	žádný
sýkora modřínka	<i>Cyanistes caeruleus</i>	žádný
káně lesní	<i>Buteo buteo</i>	žádný

BIOLOGICKÉ HODNOCENÍ

kos černý	<i>Turdus merula</i>	žádný
drozd zpěvný	<i>Turdus philomelos</i>	žádný
hrdlička zahradní	<i>Streptopelia decaocto</i>	žádný
skřivan polní	<i>Alauda arvensis</i>	žádný
strakapoud velký	<i>Dendrocopos major</i>	žádný
sojka obecná	<i>Garrulus glandarius</i>	žádný
poštolka obecná	<i>Falco tinnunculus</i>	žádný
brhlík lesní	<i>Sitta europaea</i>	žádný
špaček obecný	<i>Sturnus vulgaris</i>	žádný
volavka popelavá	<i>Ardea cinerea</i>	žádný
zvonek zelený	<i>Chloris chloris</i>	žádný
vrabec domácí	<i>Passer domesticus</i>	žádný

Tabulka 1.: Druhy zjištěné na sledované lokalitě. Tučně jsou vyznačeni ptáci, kteří mají alespoň částečnou vazbu na doprovodnou vegetaci rostoucí podél silnice.

V území nebyly zjištěny pobytové stopy letounů. Ovocné dřeviny jsou v poměrně dobrém stavu a nalezneme na nich jen minimum dutin. Vysoké topoly prosychají, nebyly u nich však pozorovány žádné zjevné znaky pobytu netopýrů. S ohledem na stav dřevin není na lokalitě očekáváno zvýšené riziko pobytu či zimování netopýrů.

Komentář k zjištěným výsledkům

Lokalita byla navštívena na konci března 2020, což je poměrně časný termín. Některé ptačí druhy se ještě nevrátily ze zimovišť, v daném případě se to týkalo např. pěnic, ůhýka obecného, vlaštovkovitých a svišťounů. Běžné druhy pěnic lze na lokalitě předpokládat rovněž s ohledem na sousedící porosty lesního charakteru a křovinaté remízky. Svišťouni ani vlaštovkovití lokalitu ke svému životu využívat nebudou. ůhýk obecný, ZCHD v kategorii „ohrožený“, může biotop využívat dle názoru zpracovatele pouze okrajově. Mezi dřevinami se nenachází keřový podrost a samotné stromy neposkytují dostatečný vegetační kryt pro tohoto pěvce.

Druhy ptáků zjištěné na lokalitě nepatří mezi zvláště chráněné druhy. Zaznamenan byl i přelet volavky popelavé, její vztah k území je však nulový.

Stav dřevin v aleji lze hodnotit jako poměrně dobrý, nenajdeme zde torza stromů ani vyložené senescentní stromy s dutinami, v nichž by mohl ve větší míře pobývat hmyz, hnízdit ptáci či nacházet úkryt netopýři.

V korunách lze předpokládat občasné hnízdění ptáků, kácení problematických dřevin ve vhodném termínu však riziko narušení hnízdění eliminuje.

Závěr zoologického monitoringu a doporučení k realizaci projektu

V mapované oblasti nebyl zjištěn výskyt žádného ZCHD ptáků s vazbou na dřeviny rostoucí podél silnice. Při nahlédnutí do dostupných dat z NDOP byly v okolí zjištěny mnohé

zvláště chráněné druhy ptáků, většina však bez vztahu k podobnému biotopu. Pro ťuhýka obecného, který rád využívá liniové porosty dřevin a v širším území byl rovněž doložen, v předmětné aleji chybí dostatek křovin a není proto předpokládáno, že by zásahy do dřevin podle projektu měly tento druh jakkoliv ohrozit.

Plánované ořezy stromů i kácení doporučujeme vždy provádět mimo období hnízdění ptáků. V širším okolí severní („červené“) části aleje se nachází dostatek stromů i křovin pro zajištění náhradních hnízdišť i potravních příležitostí v případě druhů, které by mohly být realizací projektu dotčeny. Jižní část („oranžová“) není pro výskyt ptáků (vyjma občasných návštěv) v současném stavu vhodná a nelze ji považovat za hodnotný biotop.

Ohrožení letounů v souvislosti se zásahy plánovanými do dřevin není v daném úseku pravděpodobné. Ovocné dřeviny v lokalitě nemají příliš vhodný charakter coby úkryt pro netopýry. Hodnotnější mohou být vysoké topoly, nicméně ani zde nebyly při pohledu ze země zjištěny optimální biotopy pro letouny. V případě plánovaného kácení některých topolů by bylo vhodné realizovat tuto činnost v termínu od půlky března do jeho konce, čímž by mělo být nebezpečí pro netopýry sníženo na minimum.

Zpracovatel průzkumu:

Mgr. Olga Hušková

Použitá literatura a další zdroje:

AOPK ČR. Nálezová databáze ochrany přírody. [on-line databáze; portal.nature.cz]. 2020-03-26

Netopýři v lesích: doporučení pro lesnickou praxi – Cepáková, E., Hort, L., vydala Česká společnost pro ochranu netopýrů (ČESON) roku 2013

Zákon o ochraně přírody a krajiny, č. 114/1992 Sb. ve znění pozdějších předpisů

Mapové podklady podle www.mapy.cz

BIOLOGICKÉ HODNOCENÍ

Obrazová příloha:

Obr. 1: Poměrně zachovalá část ovocné aleje u Přepěří.

Obr. 2 a 3: Vzrostlé topoly v aleji severně od obce Modřišice